Jüdische Pester Zeitung.

אויף דיעזע צייטונג קאנן מאן יעדען טאג פּרענומעריערען אונד דער פּרענומעראציאָנס-פּרייז בעגיננט מיט דעם טאָגע, וואן מען דאס ערסטע בלאטט ערהאלט.

דיא רעדאקציאָן בעפֿינדעט זיך אין פּעסט אלט-גאססע נר' 1, וואָהין מאן אויך דיא פּרענומעראציאָנסגעלדער צו זענדען בעליעבט.

יידישע
פּעסטער צייטונג

דיעזעס בלאטט ערשיינט דרייאמאל וועכענטליך זאָנטאג, מיטטוואך אונד פֿרייטאג.

אונד קאָסטעט פֿיר עסטערריך-אונגארן גאנציעהריג 10 גולדען עסט.-וועהר. האלבּיעהריג 5 " " פֿיערטעליאהריג 2 גול' אונד 50 קר' ע.-וו.

פֿיר'ס אויסלאנד גאנציעהריג 11 גולדען עסט.-וועהר. האלבּיעהריג 5 גול' אונד 50 קר' ע.-וו. פֿיערטעליאהריג 2 " " 75 "

Nr. 14, צעהנטער יאהרגאנג | פּעסט, מיטטוואך כו שבט ה.ת'ר'ל'ח' | Pest, den 30. Jänner 1878

איין וועלט-קריעג
אונד קיין וואפֿפֿענשטיללשטאנד!

זייט פֿאָרגעסטערן האט זיך דיא אָריענטאלישע אנגעלעגענהייט זעהר פֿערוויקעלט; דיא לאגע איזט איינע זעהר ערנסטע געוואָרדען. דיא פֿאָרטזעטצונג דעם טירקישען קריעגעס געגען רוסלאנד איזט וואָהל ניכט מעהר צו בעפֿירכטען, ווייל דיא טירקייא קיינע אייגענטליכע קאמפֿפֿעהיגע ארמעע מעהר האט; דאגעגען אבער איזט יעטצט צו ערווארטען, דאס ענגלאנד אונד עסטערריך-אונגארן דען קריעג געגען דאס עראָבערונגס-זיכטיגע רוסלאנד אויפֿנעהמען ווערדען.

ביז הייטע מיטטאג וואר נאָך קיינע אמטליכע מעלדונג איבער איינען וואפֿפֿענשטיללשטאנד איינגעטראָפֿפֿען; דיא אמטליכען דעפּעשען מעלדעטען פֿיעלמעהר, דאס אונטער דען רוסישען אונד טירקישען פֿריעדענס-געזאנדטען נייע שטרייטיגקייטען בעציגליך בולגאריענס ענטשטאנדען, וועסהאלב דיא פֿריעדענס-פֿערהאנדלונגען זעהר שוויעריג געוואָרדען זינד. דיא פֿיינדזעליגקייטען אויף דעם רוסיש-טירקישען קריעגס-שויא-פּלאטצע דויערן נאָך איממער פֿאָרט, דיא רוסען ריקען איממער פֿאָרווערטס אונד שטעהען שאָן נור איינע מיילען פֿאָן קאָנסטאנטינאָפּעל ענטפֿערנט. נאָך פֿאָרגעסטערן האט אין באסארדשיק (אין דער דאָברודשא) איינע שלאכט שטאטטגעפֿונדען, וואָריף זיך וויעדער דיא טירקען צוריקציעהען מוסטען. — דיא רומענען זעטצען איהרען בעלאגערונגס-קריעג געגען דיא טירקישע פֿעסטונג ווידדין פֿאָרט; דיעזע פֿעסטונג איזט נון פֿאָן דען רומענען גענצליך איינגעשלאָססען. — דיא מאָנטענעגרינער האבען פֿאָרגעסטערן שאָן וויעדער איינע קליינע טירקישע פֿעסטונג איינגענאָממען אונד ריקען הייטע געגען שקוטארי.

דיא אייגענטליכען רוסישען פֿאָרדערונגען זינד ערסט געסטערן פֿעראָפֿפֿענטליכט וואָרדען. דיעזע פֿאָרדערונגען זינד זעהר הארט אונד איבערטריעבען — אונד ערסט יעטצט קאָממען דיא ענגלישע אונד דיא עסטערריך-אונגארישע רעגיערונג צור איינזיכט, דאס זיא פֿאָן רוסלאנד געפֿאָפּפּט וואורדען. — ענגלאנד אונד עסטערריך-אונגארן האבען זיך ביז יעטצט אויף דיא פֿריהעריגען רוסישען פֿערשפּרעכונגען פֿערלאססען; זיא זאגטען איממער, זיא קאָננען אין דער אָריענטאלישען אנגעלעגענהייט ניכטס אונטערנעהמען, ביז זיא דיא רוסישען פֿאָרדערונגען ניכט קעננען; יעטצט זינד נון דיא רוסישען פֿאָרדערונגען בעקאנט, אונד הייטע ערסט געהט יענען רעגיערונגען איין זאָלך' גרעללעס ליכט אויף, דאס עס איהנען פֿינסטער פֿאָר דען אויגען ווירד.

אלס דעם גראפֿען אנדראשי דיא רוסישען פֿאָרדערונגען בעקאננט וואורדען, דא ריכטעטע ער אלזאָגלייך זיינע איינווענדונגען אן דיא רוסישע רעגיערונג. עסטערריך-אונגארן דארף איינע פֿערגראָססערונג סערביענס אונד מאָנטענעגראָס געגען זיינע גרענצען דורכאויס ניכט צולאססען; גראף אנדראשי פֿאָרדערט דאהער, דאס דער רוסיש-טירקישע פֿריעדענס-פֿערטראג צוערסט פֿאָן איינעם קאָנגרעסע אללער אייראָפּעאישען מעכטע געפּריפֿט אונד בעוויללינגט ווערדען מיססע.

אם מייסטען איזט ענגלאנד וועגען דיעזער איבערטריעבענען רוסישען פֿאָרדערונגען ענטריסטעט. זעלבסט דער ענגלישע אויסווערטיגע מיניסטער, גראף דערבי, וועלכער צו ענדע דער פֿאָריגען וואָכע נור אויס דעם גרונדע אבדאנקטע, וויל ער געגען איינען ענגליש-רוסישען קריעג וואר, איזט יעטצט צור איינזיכט געקאָממען, דאס ענגלאנד געגען דיעזע איבערטריעבענען אונד פֿיר ענגלאנד זעהר שעדליכען רוסישען פֿאָרדערונגען אויפֿטרעטען מוס. גראף דערבי איזט דאהער ווייטער מיניסטער געבליעבען, אונד דאס ענגלישע מיניסטעריאום פֿערלאנגטע איינשטיממיג פֿאָן דען דעפּוטירטען דיא געלד-מיטטעל צור אויפֿנאהמע דעם קריעגעס געגען רוסלאנד.

אין דער פֿאָרגעסטריגען זיטצונג דעם ענגלישען פּארלאמענטעס היעלט דער ענגלישע מיניסטער פֿאָלגענדע רעדע: „געעהרטעס הויז! איך האבע הייטע וויכטיגע מיטטהיילונגען איבער דיא אָריענטאלישע אנגעלעגענהייט צו מאכען. דען טירקישען פֿריעדענס-געזאנדטען אים רוסישען הויפּט-קוואַרטיער זינד זעהר שווערע פֿריעדענס-בעדינגונגען מיטגעטהיילט וואָרדען, וועלכע דיא טירקייא אין איהרער גראָססען נאָטה וואהרשיינליך אננעהמען מיססען ווירד, דא זיא קיינען אנדערן אויסוועג האט. דער וואפֿפֿענשטיללשטאנד איזט ביז הייטע נאָך ניכט צו שטאנדע געקאָממען, דיא אורזאכע דיעזער פֿערשלעפּפּונג איזט אונס אונבעקאנט; דאפֿיר אבער זינד אונס יעטצט דיא איבערטריעבענען רוסישען פֿאָרדערונגען בעקאננט וואָרדען; וויר וואָללען היער נור פֿאָלגענדע פּונקטע דיעזער שווערען רוסישען בעדינגונגען אויפֿצעהלען: 1) מאָנטענעגראָ בעקאָממט זאָ וויעט פֿאָם טירקישען געביעטע, זאָ וויעט דיא מאָנטענעגרינער אים קריעגע אויף דעמזעלבען פֿאָרדרינגען. — דאס איזט פֿיעל צו פֿיעל! — 2) סערביען אונד רומעניען ווערדען אונאבהענגיג אונד פֿ ע ר ג ר אָ ס ע ר ט. — 3) זאָללען אויך רוסישע שיפֿפֿע דורך דיא מעער-ענגע ביי קאָנסטאנטינאָפּעל פֿאהרען דירפֿען, וואס גאנץ געגען אונזער אינטערעססע איזט. — 4) בולגאריען זאָלל יעטצט דאס ווערדען, וואס סערביען ביזהער וואר. עס זאָלל נעמליך דאָרט פֿאָן רוסלאנד איין רעגיערענדער פֿירסט איינגעזעטצט ווערדען, אונד דער סולטאן זאָלל איבער דאס נייע פֿירסטענטהום בולגאריען נור דאס אָבער-האָהייטס-רעכט האבען, זאָ וויא ער עס ביז יעטצט איבער סערביען האטטע. — זאָמיט ווערדען וויר אין דער מיטטע דער טירקייא איין נייעס ר ו ס י ש ע ס פֿירסטענטהום בולגאריען האבען! געגען דיעזען פּונקט אונד נאמענטליך געגען דיא פֿערגראָססערונג סערביענס אונד מאָנטענעגראָס מוס אויך עסטערריך-אונגארן אויפֿטרעטען. עס שטעהען דאהער גראָססע פֿערוויקעלונגען בעפֿאָר. רוסלאנד ווירד אויך פֿאָן דער טירקייא איין זאָלכעס שטיק לאנד אלס קריעגס-ענטשעדיגונג פֿאָרדערן, דאס עס דאדורך צום נאכבאר פֿאָן עסטערריך-אונגארן אין אייראָפּא אָדער צום נאכבאר פֿאָן דען ענגלישען בעזיטצונגען אין אזיען ווערדען קאנן. — ענגלאנד אונד עסטערריך-אונגארן קאָננען דאהער דיעזען איבערטריעבענען רוסישען פֿאָרדערונגען ניכט צושטיממען! — צור פּריפֿונג דערזעלבען מוס ערסט איין קאָנגרעס אללער אייראָפּעאישען מעכטע איינבערופֿען ווערדען. — דיא רוסען ריקען יעטצט איממער פֿאָרווערטס אונד ווערדען באלד פֿאָר קאָנסטאנטינאָפּעל שטעהען; ענגלאנד מוס דאהער קריעגעריש אויפֿטרעטען, וואָצו דאס פּארלאמענט דיא געלד-מיטטעל צו בעוויללינגען האט. וויר פֿאָרדערן פֿיר אונס אויך דאס אללגעמיינע פֿערטרויען דעם פּארלאמענטעס, דאמיט רוסלאנד דאנן ניכט זאגע, דאס וויר נור אין אונזערעם נאמען אונד ניכט אים נאמען דער גאנצען ענגלישען נאציאָן געגען דיא רוסישע עראָבערונגס-זוכט פֿאָרגעהען.

„געעהרטעס הויז! (זאגטע דער ענגלישע מיניסטער ווייטער) אלס אם 12-טען יעננער דיא רוסען נאָך גאלליפּאָלי פֿאָררוקען וואָללטען, דא מאכטען וויר גלייך אונזערע איינווענדונגען, אונד רוסלאנד פֿערזיכערטע אונס, דאס עס גאלליפּאָלי ניכט בעזעטצען ווערדע. אלס אבער דאנן דיא טירקישע ארמעע אונטער סוליימאן פּאשא זיך נאָך יענער געגענד צוריקצאָג, אונד איהנען דיא רוסען ביז דאָרטהין ענטגעגענציעהען וואָללטען, דא ערטהיילטען וויר אונזערען קריעגס-שיפֿפֿען דען בעפֿעהל, אין דיא דארדאנעללען צו פֿאהרען. פּלאָטצליך קאם אונס דיא נאכריכט, דאס דיא טירקייא דען וואפֿפֿענשטיללשטאנדס-פֿערטראג שאָן אונטערצייכנען וואָללע, וועסהאלב זיך אויך אונזערע קריעגס-שיפֿפֿע צוריקצאָגען — אונד דאָך איזט דער וואפֿפֿענשטיללשטאנד נאָך הייטע ניכט געשלאָססען! אונזערע קריעגס-שיפֿפֿע ערהיעלטען נון וויעדער דען בעפֿעהל, נאָך קאָנסטאנטינאָפּעל צו געהען, אום דיא מעער-ענגע אָפֿפֿען צו האלטען, אונד פֿאָרלייפֿיג וועניגסטענס דיא ענגלישען אונטערטהאנען אין קאָנסטאנטינאָפּעל צו שיטצען. — שליעסליך מוס איך נאָך איינע ערקלערונג ערטהיילען: מאן פֿראגטע מיך, אָב דאס וואהר איזט, דאס נאָך פֿאָר דעם קריעגע איין פֿערטראג צווישען רוסלאנד, דייטשלאנד אונד עסטערריך-אונגארן געשלאָססען וואורדע, נאָך וועלכעם דיא טירקייא צערשטיקעלט אונד אונטער דיעזע דרייא מעכטע פֿערטהיילט ווערדען זאָלל? היעראויף קאנן איך נור אנטוואָרטען, דאס מיר דאפֿאָן ניכטס בעקאננט איזט, אונד דאס איך עס ניכט פֿיר וואהר האלטע. דיא נעכסטען וואָכען ווערדען שאָן צייגען, אָב דיא מעכטע צוזאממען אָדער סעפּאראט פֿאָרגעהען ווערדען."

הייטע פֿריה זינד היער פֿאָלגענדע דעפּעשען איינגעטראָפֿפֿען:

ק אָ נ ס ט א נ ט י נ אָ פּ ע ל, 29. יעננער. דער וואפֿפֿענשטיללשטאנד איזט דאהער נאָך ניכט צו שטאנדע געקאָממען, ווייל ביי דען פֿריעדענס-בעדינגונגען איין נייער שטרייט צווישען דען טירקישען אונד רוסישען פֿריעדענס-געזאנדטען ענטשטאנדען איזט. דיא רוסען פֿערלאנגען איינע צייטווייליגע בעזעטצונג קאָנסטאנטינאָפּעלס, וואס אבער דיא טירקייא ניכט צוגעבען קאנן, ווייל אויך ענגלאנד דאגעגען איזט.

ל אָ נ ד אָ ן 29-טען יעננער. דיא מיליטערישען פֿאָרבערייטונגען ענגלאנדס האבען איבעראלל אויף דאס אייפֿריגסטע בעגאָננען.

ב ע ל ג ר א ד 29-טען יעננער. דיא סערבישע קריעגס-טהעטיגקייט ווירד אויף דאס אייפֿריגסטע פֿאָרטגעזעטצט. געסטערן האבען דיא סערבען וויעדער איינען בעדייטענדען זיעג איבער דיא טירקען עררונגען.

אוים דעם ביזהער מיטגעטהיילטען קאנן נון דער לעזער ענטנעהמען, דאס זיך באלד, וועגן רוסלאנד זיינע פֿאָרדערונגען ניכט הערראבמינדערט, איין אייראָפּעאישער קריעג ענטוויקעלן ווירד. ענגלאנד, עסטערריך-אונגארן אונד פֿראנקרייך ווערדען ג ע ג ע ן — אונד דייטשלאנד אונד איטאליען פֿ י ר רוסלאנד אין דען קריעג ציעהען.

קאיזער דיעזעם בעשלוססע, אין פאלגע דעססען ער וואהל דאך דען טהראן פערליערען קאנן, בע-רייטס זיינע סאנקציאן געגעבען האט. אויך ער איזט נעמליך דער מיינונג, דאס נור דיא פערזאן דעס קאיזערס דיא אורזאכע זיין קאנן, וועגן אים הימ-מעל איבער אירגענד איין רייך איין אונגליק בע-שלאססען ווארדע.

* (דער פאבסט.) איינע געסטריגע דעפעשע איים ראם מעלדעטע: דאס בעפינדען דעס פאבסטעס האט זיך הייטע אבענד פער-שלעכטערט, ער קאנן מעהר קיינע נאהרונג צו זיך נעהמען.

* (וויעדער אלטער נח!) עס איזט וואהרהאפט זאנדערבאר מיט דיעזעם שווינד-לער! קוים דאס ער איינע געגענד פערלאססען מוס, וויל זיינע בעטריגערייען אנ׳ס טאגע-ליכט געקאממען זינד, דא טויכט ער נייערדינגס אין איינער אנדערן געגענד אויף. אין דיעזעם אייגענ-בליקע טרייבט ער זיינען שווינדעל אין טאלטשווא. אין ליסקא דארף דערזעלבע ניכט איינמאל דיא סינאגאגע בעטרעטען. וואָ ער קאממט, דא טרעפ-פען זיך שאן איינינע, דיא זיינע שווינדעלייען אויפ-צודעקען זוכען. אלליין איין בעטריגער וויא אלטער נח לאסט זיך ניכט איינשיכטערן. דיעזער זינדער אומגאב זיך מיט זאלכען לייטען, דיא יעדען דורכ-פריגעלן, דער אן דער הייליגקייט דעס אלטער נח צווייפעלט. זא איזט איין געוויססער עמאנועל גאטטליעב איים טאלטשווא, אם 21-טען דיעזעס אבענדס פאר זיינער אייגענען וואהנונג פאן דיע-זען לייטען איבערפאללען ווארדען.

זייט געסטערן איזט וויעדער איין גראסער שנעע-פאלל איינגעטרעטען, וועסהאלב וואהר-שיינליך אויך דיא פאסט-זענדונג איינע פערשפע-טונג ערליידען ווערדע.

פרענומעראציאנס-איינלאדונג.

וויר ערזוכען אונזערע נעעהרטען פרענומעראנטען, דערען פרענו-מעראציאנסטערמין אם 1. פעבער צו ענדע געהט (וואס נאנץ דייטליך אויף איהרער „אדרעס-שלייפע" אנגעציינט איזט) איהרע פרענומעראציאן זאפארט צו ערנייערן, דאמיט וויר איה-נען דיא בלעטטער אונאונטערבראכען פארטשיקען קאננען.

דיא נייעסטען דעפעשען.

הייטע פריה זינד היער פאלגענדע דעפעשען איינגעטראפפען:

קאנסטאנטינאפעל, 26. יענער, אבענדס. וויא עס הייסט, (אבער געוויס איזט עס נאך ניכט) זינד הייטע דיא פריעדענס-בעדינגונגען אין קאזאנליק אינטערצייכנעט וואָרדען. דער ענד-גילטיגע פערטראג ווירד ערסט אין אדריאנאפעל אונטערצייכנעט ווערדען. געסטערן ווארען שאן ענגלישע קריעגס-שיפפע אין דיא מעער-ענגע איינגעפאהרען, קעהרטען אבער זאגלייך צוריק.

קאנסטאנטינאפעל 27. יענער. צעהן ענגלישע פאנצער-שיפפע שטעהען פאר דעם איינגאנגע צו דען דארדאנעללען.

אטהען 27-טען יענער. דיא קריעגערי-שען גריעכען זינד יעטצט זעהר דאריבער אויפ-געבראכט, דאס נון שאן דער רוסיש-טירקישע קריעג צו ענדע געהט. עס וואר היער הייטע איינע פארמ-ליכע רעוואלוציאן דאריבער אויסגעבראכען, וויל דיא רעגיערונג ניכט פריהער, זא לאנגע עס נאך צייט וואר, דען קריעג גריעכענלאנדס געגען דיא טירקייא בעשלאססען האט. פאר דען וואהנונגען דער גריעכישען מיניסטער פערזאממעלטען זיך איבער 10000 פערזאנען אונד ווארפען איהנען דיא פענסטער מיט שטיינען איין, דיא ארמעע מוסטע איינשרייטען, — דער קאניג אלליין מוסטע אן דאס פאלק איינע אנשפראכע האלטען אונד עס צור רוהע אויפפאָרדערן.

ראם 27-טען יענער. דיא קראנקהייט דעס פאבסטעס דויערט פארט, ער איזט שאן זעהר אבגעשלאגען.

געשעפטסבעריכט

פעסטער פרייזע.

קארן 7.60—7.45 גולדען.

גערסטע פוטטער 7.40—7.50 גולדען. מאלצ-וואארע 8.50—8.25 גולד.

האפער 6.60—6.45 גולד.

קוקורוץ 7.35 גולד.—

הילזענפריכטע: ערבסען 10 — 13 גולד. נייע לינזען 8—12 גול. ראהע הירזע 6.75—7.25 גול. הירזע-בריין 11.50—12 גול. גרויער מאהן 25 גול. בלויער 28—32 גול. גראסע ווייסע באהנען 10—10.50 גול. צווערגעל 11½—12. האנפזאמען 13 — 14 גולד. לייןזאמען 14½ גול. מאהאר-זאמען 10.50—11 גולד. וויקען 6—6½ גול. (אללעס פער 100 קילא.) —

שפיריטוס נייע מעטהאדע אים קליינען 31.75—32½ גולד.— אלטע-מעטהאדע 33—33½ גול׳ פער 10000 ליטער-פערצענט.

אונשליט (חלב) 50—51 גול.—

צוועטשקען. באסנישע פאס.-וואארע 36.50 — 38 גולד. —

צוועטשקענמוס (לעקוואר) 20 — 21 גולד. —

האניג. גוט געלייטערט 34 גולד.—

וואכס ראזענייער 146 גולד.

כנאפפערן אונגארישע פרימא וואארע 25—25½, מיטטעל 21—23 גולד.

וויינשטיין 53—63 גול.

ריבאל דאפפעלט-ראפפינירטעס 48½—49 גולד. פער 100 קילאגראמם. —

פעטראלעאום 20—20¼ גולד.

שאפפעללע. פאריגע וואכע ווארדען 12000 שטיק פערשידענער סארטען פערקויפט אונד צוואר: דייטש-וואללינע 2.20—2.80 גולד. פער פאאר. — סערבישע 125—135 גולד. באנאטער אונד באטשקער 140 — 150 גולד. (אללעס פער 102 שטיק.)

לאממפעללע, באנאטער אונד סערבישע 85—95 גולד. (פער 102 שטיק.)

הייטע, ווייר נאטירען: פער 100 ק׳ אונגארישע קוה-הייטע 105 — 108 גול. אכסענהייטע טראקענע 109 — 110 גול. ראסהייטע 6½ — 11 גולד. פער פאאר.

לעדער, פפונדהייטע 25—30-קילא 180—184 גול. איינמאל פערזעטצטע טערצען פאן 14—15-קילא 178—180 גולד., צווייטמאל פערזעטצטע טערצען 17—18 קילא׳ 174—178 גול. דריימאל פערזעטצטע טערצען פאן 20—22 קילא 178 גולד. —

קאלבלעדער, נעצאגענע 350 — 370 גולדען פער 100 קילא.

שאפוואללע. אין פאריגער וואכע ווארדען פערקויפט: 60 מעטער-צענטנער בעססערע מיטטעל-טוכ-וואללען 108—109 גולד. 100 מעטצר׳ מיטטעל קאממ-94—95 גולד. 100 מעטר-צטר׳ באטשקער איינשורען 71 — 73 גולד. 100 מעטצר׳ פעהלערהאפטע באטשקער איינ-שורען 66 — 67 גולד. 100 מעטר-צטר. טהייס-זאממער-וואללען 74—76 גולד. — 80 מעטצר׳ געוואשענע רוסישע דאנסקי-צאקעל 60—61 גול. (אללעס פער 56 קילא.)

פעסטער שלאכטפיעה-מארקט. בייא דער אם 24-טען ד. מ. היער אבגעהאלטענען פעסטער וואכענ-מארקטע ווארדען 1462 שטיק גראס- אונד 426 קליינ-פיעה צו מארקטע געבראכט. היעפאן ווארדען פערקויפט: 40 שטיק שטיערע, פער שטיק פאן 90 — 215 גולדען. — 600 אכסען דאס פאאר פאן 180—330 גולד. 555 קיהע דאס פאאר פאן 120—214 גול. 166 מעלק-קיהע דאס שטיק פאן 60—150 גול., 41 שטיק ביפפעל דאס פאאר צו 140—172 גול., 366 שטיק קעלבער דאס שטיק פאן 18—36 גול, — 426 שטיק לעממער דאס פאאר 4—12 גול פרייזע פער 100 קילא: אכסענ-פלייש 48—54 גולדען קוה-פלייש 44—50 גול., קאלב-פלייש 80—90 גולד. — ביפפעל-פלייש 40—44 גולד.

וויענער פרייזע.

שפיריטוס 31¾ גולד. צו 10·000 ליטער-פערצענט. —

ריבאל 46 — 47 גולדען. פער 100 קילא

ווייצען, פערקויפט ווארדען 20000 מעטערצטר׳ פרייזע באנאטער 75—77-קילא׳ 12.25—12.50 גולד׳ פער מעטערצטר. —

קארן, אונגארישעס 68—72-קילאגראמם 8·20—8·30 גולד׳ פער מעטער-צטר.

האפער אונגארישער 6.90 — 7 גולדען פער מעטער-צענטנער.

גערסטע פוטטער 7.50—8 גולד.

לאטטא-ציעהונג פאם 26-טען יענער 1877.

אפען	65	64	57	77	39
לינץ	49	11	8	83	62
טריעסט	24	31	29	78	6

פעראנטווארטליכער רעדאקטער ר׳ מאיר בר״י רייז.

פרוכט- אונד מעהל-פרייז-טאבעללע.

פריכטע	קוואליטעט פער העקטאל.	פער 100 קילאגר.
ווייצען נייער באנאטער	74	10.20—10.40
" "	75	10.50—10.60
" "	76	10.70—10.85
" "	77	11.05—11.25
" "	78	11.40—11.55
" "	79	11.60—11.70
" "	80	—.——.—
" טהייס	74	10.65—10.75
" "	75	10.85—11.05
" "	76	11.15—11.30
" "	77	11.40—11.50
" "	78	11.65—11.85
" "	79	11.95—12.—
" "	80	—.——.—
" פעסטער בארען	74	10.40—10.50
" "	75	10.70—10.90
" "	76	11——100.5
" "	77	11.15—11.25
" "	78	11.40—11.55
" "	79	11.65—11.70
" "	80	—.——.—
" ווייסענבורגער	74	10.55—10.65
" "	75	10.75—10.95
" "	76	11.05—11.20
" "	77	11.30—11.40
" "	78	11.65—11.75
" "	79	11.85—11.90

פריכטע	קוואליטעט פער העקטאל.	פער 100 קילאגר.
קארן	72	7.65—7.40
גערסטע מאלץ	62	8.75—8.25
גערסטע פוטטער	62	7.55—7.40
האפער	41	6.65—6.50
קוקורוץ באנאטער		.——.—
אנדערער	73	7.30—7.25
הירזע		7.25—7.—

ווייצען	פער אקטאבער	—.—
		—.—
	פריהיאהר	10.70
קוקורוץ		7.24
גערסטע		—.—
האפער	פריה-יאהר	6.62—
"		—.—
רעפס		—.—

באללען-מעהל	קר. זל.
נומער 0	23.50
" 1	22.75
" 2	22—
" 3	21.40
" 4	20.20
" 5	19—
" 6	17.60
" 7	15.60
" 8	12.60
" 8½	10.80
שפיריטוס: אלטע מעטהאדע	32.80
" נייע	31.—

קורז-טאבעללע פאם 26. יענער

געלד-קורז	קר. זל.
זילבער-אגיא	103.20
דוקאטען	5.58
עסטרייך-אונגארישעס 8 גולדען גאלד-שטיק (20 פראנקס)	9.45
נאפאלעאנדאר	9.45
דייטשע רייכסבאנקנאטען	58.45
20 מארקשטיקע	11.66
פאפיער רובעל	1.27
לאזע.	
1839-ער ראטשילד-לאָז גאנצע	297—
דעטטא " פינפטעל	297—
1854-ער 4 פראצענטיגע שטאאטס-לאָז	108.75
1860-ער " גאנצע	115—
דעטטא " פינפטעל	123.50
1864-ער לאָז צו 100 גולדען	137.25
דעטטא " 50	137—
באדא רעגנסבורגער	24—
סערבען-לאָז	14—
קרעדיט-לאָז	169.75
קלארי-לאָז צו 40 גולדען	28.25
דאנוי-דאמפשיפפ-פאהרט-לאָז	94.50
אינסברוקער לאָז	18.50
קעגלעוויטש " צו 10 גולדען	13.25
קראקויער " 20 "	14.60
אפענער " 40 "	29—
פאלפי " 40 "	28.25
רודאלפס-לאָז " 10 "	13.50
סאלם-לאָז " 40 "	38.25

לאזע.	קר. זל.
זאלצבורגער לאָז צו 20 גולדען	15—
בס. גענאיס " 40 "	30.50
סטאניסלויער " 20 "	21.50
טריעסטער " 100 "	119—
דעטטא " 50 "	61—
וואלדשטיין " 20 "	22.25
ווינדישגרעצער " 20 "	25.50
אונגארישע פרעמיען-לאָז צו 100 גולד.	77.25
דעטטא צו 50 גולדען	76.75
וויענער לאָז	87.75
ווערטה-פאפיערע.	
אונגארישע גרונדענטלאסטונגען	78.60
טעמעשוואר-באנאטער	78—
זיעבענבירגישע	76.70
גאליצישע	86.20
בוקאווינער	82.75
אונגארישע אייזענבאהן-אנלעהען	100.78
ווייןצעהנט-אבלאזונגס-אבליגאציאנען	81.75
פפאנדבריעפע דער אונגארישען באדענקרעדיט צו 5 איינהאלב פראצענט	94—
דער אונגארישען היפאטעקען באנק צו 5 איינהאלב פראצענט	79.50
דער אונגארישען אללגעמיינען באדענקרעדיט-אנשטאלט צו 5 אונד איינהאלב פראצענט	--.—
דעטטא צו 6 פראצענט	—.--
דער פעסטער קאממערציאל-באנק	91.50

Eigenthümer u. verantwortlicher Redakteur M. REIS

Budapest, 1878 Druck v. M. Burian, Marokkanerhof.

דער מיינונג, ער ווערדע דא קאלטע פישע אָדער
איינע געבראטענע גאנז טרעפפען. — ווער בע-
שרייבט דאהער זיין ערשטוינען, אלס ער אין
דער שפייזע-קאממער דעם ר' אברהם פאָללאק
איינען דופטענדען שוויינס-בראטען אונד איין
האלבעס דוטצענד לעבער-ווירסטע פאָרפאנד!
לאנג ראובן שטאנד דא וויא פערשטיינערט, אָהנע
דיעזע טרפה-געגענשטענדע בעריהרען צו וואָל-
לען. אין דער טהאט וואר לאנג ראובן איין בע-
קאננטער דיעב, דער בערייטס אונצעהליגע מאל
איינגעשפערט וואר, אָהנע יעדאָך זעלבסט אים
קערקער יע טרפה-קאָסט בעריהרט צו האבען!
אלס אלטער בעקאננטער דעם קערקער-מיים-
טערס וואוסטע ער זיכ'ס שאָן איממער צו ריכ-
טען, דאס מאן איהם אים געהיימען כשר-קאָסט
אין דען קערקער בראכטע. אבגעזעהען פאָן זיי-
נער דיעבערייא, דיא איהם עבען ניכט אלס "עברה"
ערשיען, וואר לאנג ראובן ווירקליך שטרענג רע-
ליגיאָז. זאָ אָפט ער זיך אויף פרייעם פוסע בעפאנד,
וואס איממער נור איינע קורצע צייט צו דויערן
פפלעגטע, בעשטיממטע ער דאס ראבבינאט אונד
דען פאָרשטאנד צו פראג מיט דער ביטטע: זיא
מאָגען דאהין ווירקען, דאס עס איין פיר אללעמאל
געשטאטטעט ווערדע, דען יידישען שטרעפלינגען
כשר-קאָסט צו פעראברייכען. דער פראָממע לאנג
ראובן וואורדע נאטירליך מיט זיינער ביטטע פאָם
ראבבינאטע אונד פאָרשטאנדע ענטשיעדען אב-
געוויעזען. זיא זאגטען איהם: "וויר קאָננען בייא
דער בעהאָרדע ניכט פיר "פראָממע דיעבע" איינ-
שרייטען. שטעהלעט ניכט, אונד איהר ווערדעט
ניכט מיססען אים קערקער טרפה-קאָסט געניע-
סען. דערזעלבע גאָטט, וועלכער דען גענוס פאָן
"טרפות" פערבאָטען, האט יא אויך געזאגט: לא
תגנוב, שטיהל ניכט! ווער אלזאָ דענגאָך
שטיהלט, דער האט איין פערבאָט איבערטרע-
טען, וועלכעס זאָגאר אין דען "עשרת הדברות"
שטעהט. אונד פיר זאָלכע לייטע זאָללטען וויר
איינטרעטען, דאס מאן איהנען כשר-קאָסט געבע!
וואס ווירדע דא דיא בעהאָרדע פיר איינע מיינונג
פאָן אונס בעקאָממען. זיא ווירדע גלויבען, דאס
אויך וויר דען גענוס פאָן טרפית אלס פערבאָטען,
דאס שטעהלען יעדאָך אלס שטאטטהאפט בע-
טראכטען! דיעזען שריטט קאָננען וויר אלזאָ
נימער טהון!" — וויא זעהר לאנג ראובן אויך דיא
ריכטיגקייט דיעזער אייסערונג אנערקאנגטע, זאָ
קאָנגטע ער דאָך פאָם שטעהלען ניכט לאססען,
וועהרענד ער זיך וואָהל זיין לעבלאנג דורך דען
גענוס פאָן "טרפית" ניכט פעראונרייניגטע. זאָ וואר
עס אויך גאנץ נאטירליך, דאס דיעזער מענש דען
בייא ר' אברהם פאָללאק פאָרגעפונדענען שוויינס-
בראטען עבענזאָ וועניג בעריהרטע, אלס עטווא
דיא לעבער-ווירסטע, דיא איהם אלס טרפות
"עקעלהאפט" ערשיענען. וועהרענד דיעזער בע-
טראכטונגען גינג יעדאָך איין פאָליצייא-מאנן פאָר
דעם הויזע דעם ר' אברהם פאָללאק פאָראיבער,
בעמערקטע דורך דאס פענסטער דען איהם אלס
דיעב בעקאננטען לאנג ראובן אין דער שפייזע-
קאממער, אונד איינע מינוטע שפעטער וואר לאנג
ראובן פערהאפטעט. דיעזער טאגע קאם דיא אנ-
געלעגענהייט פאָר'ס פראגער געריכט. דא וואר'ס
אבער ניכט לאנג ראובן, דער דא ציטטערטע,
זאָנדערן דער האָכגעאכטעטע ר' אברהם פאָל-
לאק. דער דיעב גאב נעמליך פאָלגענדעס צו
פראָטאָקאָלל: "עס איזט וואהר, דאס איך זאמס-
טאג אין דיא וואָהנונג דעם ר' אברהם פאָללאק
איינגעדרונגען. דא איך דיא יידישען שפייזע-
געזעטצע געניא אונד געוויססענהאפט האלטע,
שטאטטעטע איך עבען דעם ר' אברהם פאָללאק
מיינען בעזוך אב. אין פראג געניעסע איך ניכט
בייא יעדעם יודען, אלליין בייא ר' אברהם פאָל-
לאק האָפפטע איך, איין שאָלעט מיט גנב, אָדער
וועניגסטענס איינע געבראטענע גאנז צו ערהאל-
טען. לייטער האבע איך מיך ביטטער געטיישט,
דענן איך פאנד בלאָס שוויינע-בראטען אונד
לעבער-ווירסטע פאָר, דיא איך ניכט בעריהרטע."
— דיא קאָבין דעם ר' אברהם פאָללאק וואורדע
אלס צייגין פאָרגעלאדען. נאכדעם זעלבע בעאיי-
דעט וואורדע, טהיילטע זיא מיט, דאס אים הויזע
דעם ר' אברהם פאָללאק זייט יאהרען שוויינס-
בראטען געגעססען ווירד. ער ווילל פאָן דער יידי-
שען באנק קיין פלייש נעהמען, אום דער געמיינדע
קיינע גאבעללא צאהלען צו מיססען. דער וועלט
געגענאיבער בעהויפטעטע ר' אברהם פאָללאק
אימטער: "ער לעבע זאממט זיינער פאמיליע בלאָס
פאָן געפליגעל, וועלכעס ער זיך זעלבסט שלאכ-
טעט, נאכדעם ער צו דען געמיינדע-שוחטים, וועל-
כע גראָסע "קלים" זינד, קיין פערטרויען האבע!" —
זייט דיעזעם אונגליקליכען פראָצעססע וואגט ר'
אברהם פאָללאק ניכט מעהר, זיך אין פראג אָפ-
פענטליך אויף דער גאססע צו צייגען. מיט זיינער
פראָממיגקייט איזט עס נונמעהר פיר אללע צייט-
טען אויס!

*) (איין פאָן יידישעס שטאנד-
פונקטע וויכטיגער פראָצעס.)
בעקאננטליך דארף יעטצט קיין ראבבינער איינע
עהע-שיידונג פאָרנעהמען, בעפאָר דאס בירגער-
ליכע געריכט איין אורטהייל געפעללט, דאס
דיא בעטרעפפענדע עהע אויפגעלאָזט ווערדען
קאָננע. נון ענטשטעהט אבער דיא דאָפפעל-פרא-
גע: ערסטענס, אָב איין ראבבינער, וועלכער אָהנע
פאָרהערגעגאנגענעס ריכטערליכעס אורטהייל
דעננאָך איינע עהע-שיידונג פאָרגענאָממען, היעפיר
אין איינע שטראפע פערפאללען קאָננע? —
צווייטענס אבער: אָב איינע זאָלכע, פאָן איינעם
ראבבינער אָהנע פאָרהערגעגאנגענעס ריכטער-
ליכעס אורטהייל פאָרגענאָממענע עהע-שיידונג
פאָם שטאאטע דעננאָך אלס גילטיג בע-
טראכטעט ווירד, זאָ דאס דיא געשיעדענען פאר-
טייען איינע נייע עהע איינגעהען דירפען?
איבער דיעזע אנגעלעגענהייט הערשטע ביז
יעטצט איין טיעפעס דונקעל. ניעמאנד קאָננטע
דיעזע פראגען ענטשיעדען מיט "יא" אָדער "ניין"
בעאנטוואָרטען. אונד דאָך ווירד יעדער איינזעהען
דאס דיא בעאנטוואָרטונג דיעזער פראגע עבען פאָן
יידישעם שטאנד-פונקטע פאָן זעהר גראָסער וויכ-
טיגקייט איזט. אום זאָ אינטערעססאנטער דירפטע
דאהער פאָלגענדע פראָצעס-פערהאנדלונג זיין, דיא
אם 28-טען דיעזעס פאָר דעם פעסטער שטראפ-
געריכטע שטאטטגעפונדען. דער פערהאנדלונגס-
געגענשטאנד איזט פאָלגענדער: איין געוויססער
היינריך ברעכער פאָן היער וואָהנטע מיט זיינער
פרויא 13 פאָללע יאהרע אונד האטטע מיט דער-
זעלבען 5 קינדער. אים יאהרע 1873 ענטשטאנדען
אונטער דעןביידען עהע-לייטען בעדייטענדע
שטרייטיגקייטען, דיא בייא ביידען דען ענטשלוס
הערבייפיהרטען, זיך פאָן איינאנדער דורך איינען
"גט" שיידען צו לאססען. היינריך ברעכער איבער-
נאהם אויך דיא פערפפליכטונג, פיר אללע פינף
קינדער אלליין זאָרגען צו וואָללען, אום נור זיינעם
ווייבעס לאָז צו ווערדען.ביידע ערשיענען נון פאָר
דעם ראבבינער שטערן אין ניי-פעסט אונד ערזוכ-
טען דענזעלבען, דיא עהע-שיידונג נאך יידישעם
געזעטצע פאָללציציעהען. הערר ראבבינער שטערן
האָרטע דיא ביידען עהע-לייטע גענוי אויס אונד
געוואנן דיא איבערצייגונג, דאס פאָן יידיש-רעלי-
גיאָזעם שטאנדפונקטע איים דיעזע עהע-לייטע
פאָן איינאנדער געשיעדען ווערדען מיססען. ער
צאָגערטע אויך ניכט אונד נאהם דיא שיידונג פאָר.
היערויף ערטהיילטע דערזעלבע ביידען איין צייג-
ניס, דאס נאכדעם זיא אים זיננע דעם מאָ-
זאאישען געזעטצעס פאָן איינאנדער גע-
שיעדען זינד, דיעזעלבען וויעדער נייע עהע-
שליעסונגען איינגעהען דירפען. אונד ביידע צאָ-
גערטען אויך ניכט מיט דער איינגעהונג איינער
נייען עהע. — נאָך אים יאהרע 1873 הייראטעטע
נעמליך היינריך ברעכער היער אין פעסט איין
פריילין פריש, וועהרענד דיא געשיעדענע
פרויא אין אלט-אָפען מיט העררן סאמועל ברי-
נויער אים יאסבערעני זיך וויעדער פערהייראטע-
טע. הערר ברינויער איזט איין רייכער מאנן. היינריך

וויא וויר וויססען, וואר בעניאמין פיר דען צווייטען
טאג צור נרעפין געלאדען. בעניאמין שטעללטע זיך נון
אויך צור בעשטיממטען צייט אים פאלאסטע דעס נראפען
רענענסבורג איין, אונד וואורדע אין דאס ציממער דער
נרעפין איינגעפיהרט. דיא נרעפין בעפאנד זיך אבער בייא
זיינער אנקונפט נאָך ניכט אין איהרעם ציממער.

בעניאמין האטטע צייט, דיא אויסשטאטטונג דעס
ציממערס צו בעוואונדערן, ער בעטראכטעטע דיא פיער-
לען ביכער, דיא דא אויף דעם טישע לאגען, אונד אונ-
טער דיעזען ביכערן בעפאנד זיך אויך דיא לישראטור-
געשיכטע זיינעס פאטערס.

נאָך איינער האלבען שטונדע אָפפנעטע זיך דיא
טהירע — אונד דיא נרעפין טראט איין. — זיא וואר
אונגעוואָהנליך בלאס, מאן זאה איהר אן, דאס זיא גע-
וויינט האט. בעניאמין וואר גערירט, אונד זיין הערץ
מאכטע איהם פאָרווירפע.

"איך האבע זיא לאנגע ווארטען לאססען (זאגטע
דיא נרעפין מיט ציטטערנדער שטיממע, אונד זעטצטע זיך
אין איינער ענטפערנונג פאָן בעניאמין,) זיא ווערדען
מיר פערציהען!"

בעניאמין וואָללטע אנטוואָרטען, אבער דיא נרע-
פין פיעל איהם אינס וואָרט אונד זאגטע: "האָרען זיא
מיך אן, הערר דע איזראעלי, בעפאָר זיא רעדען, האָרען
זיא מיך אן! געסטערן אבענד בענאהמען זיא זיך מיר
געגענאיבער אויף איינע זאָלכע וויזע, וויא איך זיא פאָן
איהנען ניכט ערווארטעט העטטע. זיא ריכטעטען אן מיך
וואָרטע, דיא זיא ניעמאלס אן מיך העטטען ריכטען זאָל-
לען, זיא בעהויפטעטען — מיך צו ל י ע ב ע ן!"

""יא! דאס בעהויפטע איך נאָך הייטע, אונד צוואר
מיט פאָללעם הערצען!""

"אנטוואָרטען זיא מיר, הערר דע איזראעלי, ניכט
וויא מאן איינער פרויא, זאָנדערן זאָ וויא איין מעננליכער
פריינד דעם אנדערן מעננליכען פריינדע אנטוואָרטעט.
איך פאָרדערע זיא אויף, אויס דעם גרונדע איהרעס הער-
צענס, אויס דעם אינגערסטען איהרעס געוויססענס, דיא
עהרליכע אונד ריינע וואהרהייט צו זאגען: ליעבען זיא מיך
וויא איהר הערץ אונד איהר גייסט דער ליעבע פעהיג
זיין מוס?"

בעניאמין וואר גאנץ איבעראשט אונד פערווירט.
דיא נרעפין בליקטע איהן שטארר אן, אלס זוכטע זיא,
זיין אינגערעס צו דורכשויען — אונד בעניאמין אנטוואָר-
טעטע: ""איך ליעבע זיא וואהר אונד ליידענשאפטליך —
וויא מיינע ערסטע ליעבע . . .""

"וויא? זיא האבען אינסט שאָן געליעבט?"

בעניאמין געריעטה נון אין נאָך גראָסערע פערווירונג;
דאָך פאסטע ער זיך באלד, אונד אינדעם ער דער בעאנט-
וואָרטונג דער לעטצטען פראגע אויסצוווייכען זוכטע, זאג-
טע ער: ""אלס איך זיא צום ערסטען מאלע ערבליקטע,
ערוועקטען זיא אין מיר דאס געפיהל דער ליעבע. ווייטערס
איך נון אויך איהרען גייסט אונד איהרע אנזיכטען קעננען
געלערנט האבע, ליעבע אונד עהרע איך זיא נאָך מעהר.
דאס געפיהל דער ליעבע ווירד שטערקער, יע מעהר פער-
עהרונג אונד אכטונג הינצוקאָממען, גרעפין! — א י ך
ל י ע ב ע ז י א! — אונד וויא? — ווענן איך נור עט-
וואס מענשען-קעננטניס בעזיטצע, זאָ מוס איך עס פינדען,
דאס אויך זיא . . .""

דיא נרעפין ערראָטהעטע, אונד אנטוואָרטעטע:
"הערר דע איזראעלי! איך לייגנע עס ניכט: איך ליעבע
זיא! עהרליך אונד אָפפען געשטעהע איך מיינען פעהלער,
איך האבע מיין הערץ וועהרענד דער גאנצען שלאפלאָזען
נאכט דורכפאָרשט, אונד איך געשטעהע, דאס איך זיא
ליעבע. אך, וויא גליקליך ווערע איך, ווענן איך הייטע
צור איבערצייגונג געקאָממען ווערע, דאס איהרע ליעבעס-
ערקלערונגען נור עבענזאָ געדאנקען-לאָז אונד הערצ-לאָז,
וויא דיא טויזענד אנדערער שווערמערישען מעננער זינד
— אבער זאָ מוס איך איהנען ערקלערען, דאס איך זיא
פאָן דיעזעם אויגענבליקע אן ניכט מעהר זעהען וויל!"

בעניאמין וואר, וויא ניעדערגעדאָנגערט. ער וואָרף
זיך דער נרעפין צו פיסען אונד וואָללטע איהרע ציט-
טערנדע האנד ערגרייפען, דיא זיא אבער שנעלל צוריק-
געצאָגען. ""ווייען זיא ניכט זאָ גרויזאם, גרעפין! יעטצט
ערסט שפרעכען זיא דאס גליקזעליגע וואָרט דער ליעבע
אויס — אונד נון פערשטאָססען זיא מיך!""

דיא נרעפין שטאנד אויף אונד שפראך מיט פעס-
טער שטיממע: "ווענן זיא מיך ניכט רוהיג אנהאָרען, פער-
לאססע איך דאס ציממער, אונד אללעס, וואס איך זאגען
וואָללטע, בלייבט פיר אימטער אונגעשפראָכען. — שטע-
הען זיא אויף, אונד ערלויבען זיא מיר יעטצט, מיך איה-
נען פערשטענדליך צו מאכען."

נאנץ בעטיבט ערהאָב זיך בעניאמין, אונד גאב
דער נרעפין צו פערשטעהען, דאס ער איהר צוהאָרען
וואָללע — אונד דיא נרעפין מאכטע איהם נון פאָלגענדע
אינטערעססאנטע מיטטהיילונג:

(פאָרטזעטצונג פאָלגט.)

דיא הייטע נאכמיטטאגס היער איינגעטראָפּפענען דעפּעשען מעלדען עבענפֿאַללס, דאס דער וואַפֿפֿענשטיללשטאנד נאָך ניכט צו שטאנדע געקאָממען אונד איין ענגליש־רוסישע קריעג צו ערוואַרטען איזט.

פֿערשיעדענע נייאיגקייטען.

*) (**דיא צאָלל פֿערהאנדלונגען אים אונגארישען רייכסטאג.**) וועהרענד דיא צאָלל־פֿראגע אין עסטערייך דאס דאָרטיגע מיניסטעריאום בערייטס צו פֿאַללע געבראכט, האבען דיא צאָלל־פֿערהאנדלונגען אים אונגארישען רייכסטאגע זאָעבען איהרען אנפֿאנג גענאָממען. פֿרייליך האט איינע שטארקע פארטייא געווינשט, דאס דיא פֿערהאנדלונגען אויפֿגעשאָבען ווערדען מאָגען, ביז עסטערייך ווידער איין מיניסטעריאום האבען ווערדע. דיא רעגיערונג ווינשטע יעדאָך דיא זאָגלייכע פֿערהאנדלונג. זיא דראנג מיט דיעזעם פֿאָרהאבען דורך, אללײן מיט איינער ווינציגען מאיאָריטעט פֿאָן נור 19 שטיממען. נון איזט דער אינגערע קריעג דעם נייען אויסגלייכעס דא; אין דער געסטריגען רייכסטאגס־זיטצונג שפּראכען זעהר פֿיעלע געגען דיא רעגיערונג. דיא רעגיערונג ווירד דא איינען זעהר הארטען קאמפֿף צו בעשטעהען האבען. — וויר ווערדען היעריבער אין נעכסטער נוממער אויספֿיהרליך בעריכטען.

*) (**איין רויב־מאָרד אין ניי־פּעסט.**) אם 27-טען דיעזעס איזט אין ניי־פּעסט איין עהע־פּאאר, נאמענס פּאיאָר, ערמאָרדעט אונד בערויבט וואָרדען. דיא פֿערברעכער זינד בערייטס פֿערהאַפֿטעט. מיט בעדויערן מיססען וויר הערפֿאָרהעבען, דאס אויך איין **יודע** אלס אן דיעזעם רויב־מאָרדע בעטהייליגט ערשיינט. עס איזט דיעס איין שוהמאכער־געזעללע, נאמענס איגנאץ לודוויג קעללנער אויס מערשא אים קאָמאָרנער קאָמיטאטע. דיעזער מענש איזט ערסט 24 יאהרע אלט אונד האט בערייטס איין זאָלדע, שווערעס פֿערברעכען אויף דעם געוויססען! קעללנער איזט איין קליינער, שוואכער מענש. ער בעהויפּטעט, דאס פֿערברעכען אויס דריקענדער נאָטה פֿעראיבט צו האבען, דא ער דען **גאנצען** ווינטער הינדורך קיינע ארבייט פֿאנד אונד זיך מיט האָלצ־האקען ערנעהרען מוסטע.

*) (**דיא טירקייא איזט דאנקבאר געגען איהרע גראָסען מעננער.**) דיא וויענער „פּרעססע“ בריננט זאָעבען פֿאָלגענדע מעלדונג: „דער סולטאן האט דעם אין רוסישער געפֿאנגענשאַפֿט בעפֿינדליכען אָסמאן פּאשא 1000 לייער (עטווא 10000 גולד׳) אנגעוויעזען. היעדורך וואר אָסמאן אין דער לאגע, דיא אנגנאהמע דער איהם פֿאָם רוסישען קאיזער צור בעשטרייטונג זיינער בעדירפֿניססע אנגעוויעזענען 2000 רובעל אבצולעהנען.“ — דאס איזט געוויס האָכסט אנערקעננענד, דאס דיא טירקייא זעלבסט יעטצט אין איהרעם גראָסטען בעדרעננגיס פֿיר איהרע פֿערדיענסטפֿאָללען מעננער נאָך מאָגליכקייט זאָרגט, אונד עס ניכט צולאָסט, דאס איין מאנן וויא אָסמאן פּאשא ביי דען רוססען דאס „גנאדענבראָד“ עססען מיססע!

*) (**ראכע געגען איינען יידישען צייגען.**) וויא אונזערע לעזער אויס אונזערען בעריכטען איבער דען פּראָצעס מילעטיטש בערייטס וויססען, האט אויך איין יודע אלס צייגע געגען מילעטיטש אונד דיא סערבען איבערהויפּט אויסגעזאגט. עס וואר דיעס דער יודע איגנאץ סאָבאָדקאָ, דער אלס אָרטס־נאָטער אים טשורגא ביים געריכטע אויסזאגטע, דאס דיא סערבען אים דאָרטיגען שול־לאָקאלע אונגארן־פֿיינדליכע בעראטהונגען אבגעהאלטען, אונד דאס מעהרערע מילעטיטש־פּאָליטישע יונגע לייטע נאָך בעלגראד געגאנגען, אום אין דיא סערבישע ארמעע איינצוטרעטען. וויא נון דעם „האָן“ זאָעבען טעלעגראפֿירט ווירד, האט איין סערבע אים טשורגא פֿאָריגען דאָננערסטאג, אום 5 אוהר נאכמיטטאג, אויף איגנאץ סאָבאָדקאָ זיין געוועהר אבגעפֿייערט אום ראכע דאפֿיר, דאס סאָבאָדקאָ אלס **צייגע** געגען מילעטיטש אונד דיא סערבען אויסזאגטע. דער שוס ווארדע אבגעפֿייערט פֿאָר דעם אָרטס־ווירטהסהייזע אין געגענווארט דעם ריכטערס אונד מעהרערער געשוואָרענע. גליקליכערוויזע בליעב סאָבאָדקאָ אונפֿערלעטצט. דיא קוגעל דורכלאָכערטע דעמזעלבען בלאָס דען הוט. דער מאָרד־זיכטיגע סערבע ווארדע פֿערהאַפֿטעט. נון ווערדען וויר דא איין קליינעס נאכשפּיעל צום פּראָצעס מילעטיטש ערהאלטען!

*) (**איין גוטער „וויטץ“ פֿאָן מאקס ווינטער.**) דער שווינדלער מאקס ווינטער האט אויך אין דער האַפֿט ניכט דען מוטה פֿערלאָרען, איינען גוטען „וויטץ“ צו מאכען. איינער זיינער הויפּט־גלייביגער זאגטע איהם נעמליך: „זעהען זיא, הערר ווינטער, עס האט נאָך ניעמאנד דיא ריקרייזע פֿאָן אמעריקא נאָך אייראָפּא זאָ בילליג געמאכט אלס זיא, דא וויר זיא יא **אויף אונזערע קאָסטען** צוריקרייזען ליעסען!“ ווינטער קאם דורך דיעזע בייסענדע שטיכעלייא ניכט אויס דער פֿאסונג, זאָנדערן אנטוואָרטעטע לעכעלנד: „ענטשולדיגען זיא, מיין הערר, דיא הינרייזע וואר נאָך בילליגער. דענן נאכדעם איך מיך ווידער אונטער מיינען גלייביגערן בעפֿינדע, זאָ זעהען זיא זעלבסט, דאס מיינע רייזע נאך אמעריקא **גאנץ אומזאָנסט** וואר!“ (אונטער „גאנץ אומזאָנסט“ איזט היער נאטירליך „פֿערגעבענס“, „ערפֿאָלגלאָז“ צו פֿערשטעהען.)

*) (**ר׳ אברהם פּאָללאק אין פּראג אונד איין שוויינ־בראטען.**) דיא היעזיגען בלעטטער פֿעראָפֿפֿענטליכען אויס דער **פּראגער** צייטונג פֿאָלגענדע האָכסט קאָמישע בעגעבענהייט: ר׳ אברהם פּאָללאק וואר אלל זיין לעבען איין זעהר געאכטעטער מאנן אין פּראג וועגען זיינער שטרענגען רעליגיאָזען געזיננונג. ער וואָהנט אין דער פּראגער יאָזעפֿ־שטאדט, אונד דיא דאָרט וואָהנענדען צאהלרייכען יודען היעלטען דען ר׳ אברהם פּאָללאק אלס איינען האלבען הייליגען, דא ער ניע איין רעליגיאָזעס געבאָט אָדער איינען ברויך אָפֿפֿענטליך פֿערלעטצטע. זיינע פֿרויא אונד זיינע איינציגע טאָכטער ערזיכטען דענזעלבען יאהרע הינדורך פֿערגעבענס: ער מאָגע זיך אנשטאטט אברהם פּאָללאק, דאָך ליעבער **אדאָלף** פּאָללאק נעננען, דא דער נאמע אדאָלף איינען שאָנערען קלאנג האבע אונד דעם היטיגען צייטגייסטע מעהר ענטשפּריכט. — ר׳ אברהם פּאָללאק וויעז יעדאָך אויך דיעזעס אונשולדיגע פֿערלאנגען מיט ענטשיעדענהייט צוריק, אינדעם ער זאגטע: „ניין, איך ווערדע מיינען הערר־ליכען יידישען נאמען ניממער אויפֿגעבען; ווער זיינען יידישען נאמען אבלעגט, דער איזט אויך מעהר קיין יודע!“ — אויף דיא הייליגקייט דעם שבת היעלט ר׳ אברהם פּאָללאק אויסעראָרדענטליך פֿיעל. ניכט איינמאל איינעם ניכט־יודען גאב ער יע איינען אויפֿטראג, אם שבת דאס פֿייער צו ריכטען אונד דערגלייכען. ער האטטע פֿיעלמעהר איינען זאָגענאנטען „שבת־גוי“, דער יאהרע הינדורך דאצו אבגעריכטעט וואר, דאס ער וועהרענד דעם שבת אללע ארבייטען אים הויזע דעם ר׳ אברהם פּאָללאק פֿאָן זעלבסט אויף׳ס פּינקטליכסטע פֿערריכטעטע, אָהנע היעצו ערסט איינען אויפֿטראג ערהאלטען צו האבען. אן איינעם שבת פֿאָרמיטטאג בעמערקטע לאנג ראובן, איין בערייטס מעהרמאל וועגען דיעבשטאהלעס אבגעשטראַפֿטער מענש, דאס ר׳ אברהם פּאָללאק זאממט וייב אונד טאָכטער אין דיא סינאגאָגע געהע, אונד דער „שבת־גוי“ דען טלית־בייטעל אין דער איינען, איינען דיקען „קרבן מנחה־סדור“ הינגעגען אין דער אנדערן האנד נאכטראגע. לאנג ראובן אָפֿפֿנעטע זאָגלייך מיט איינעם נאכשליססעל דיא קיכע אונד זאָדאנן אויך דיא שפּייזע־קאממער. אנשטאטט יעדאָך זאָגלייך צוצוגרייפֿען, בליעב לאנג ראובן איינע ווייל פֿאָר ערשטוינען שטעהען. ער וואר

פֿעלליעטאָן.

מערקווירדיגע פֿערהעלטניססע.

(14-טע פֿאָרטזעטצונג.)

טאגס דאראויף וואר גראַף רעגענסבורג גאנץ אויסער זיך פֿאָר ערגער אונד פֿערדרוס. ער גינג אם אופֿער דעם מעערעס אויף אונד אב, אונד שלוג זיך פֿאָרטוועהרענד מיט דער האנד אויף דיא שטירנע. דא בעגעגנעטע איהם דער יונגע גייסטרייכע האָפֿ־מאלער אונד זאגטע: „הערר גראַף! זיא בעאונרוהיגען מיך, איך דענקע, עס מיססע עטוואס גראָסעס אין דער פּאָליטישען וועלט פֿאָרגעהען, ווענן זיא דא זאָ איינזאם שפּאציערען אונד מיט דער האנד נאָך איהרער שטירנע גרייפֿען. עס מיססע דא גראָסעס אונד בעדייטזאמעס אין איהרעם געהירנע פֿאָרגעהען; ווירד פֿיעללייכט איין וועלט־קריעג אויסברעכען?“

„וואס ניטצט דיא האָהע פּאָליטיק דעם מאנגעס, ווענן זיא דאס וייב צו ניכטע מאכט?“ אנטוואָרטעטע דער גראַף.

דער מאלער פֿערשטאנד דיעזע וואָרטע ניכט. ער וויססטע ניכט, וואס פֿאָרגעגאנגען; ער גלויבטע, דער גראַף ווערע אייפֿערזיכטיג, וויל זיך געסטערן זיינע שאָנע פֿרויא נור מיט דע איזראעלי אונטערהאלטען; ער אנטוואָרטעטע דאהער: „זעהען זיא, הערר גראַף! איך זאגטע איהנען אָפֿט: מאן דארף דאס וייב ניכט פֿערנאכלעססיגען. ווענן מאן איינע זאָלכע שאָנע פֿרויא האט, דארף מאן ניכט דען גאנצען טאג ביי האָפֿע שטעקען אָדער אויף דער יאגד צובריינגען, אויך פֿרויען זינד מענשען, מאן דארף איהנען קיינע געלעגענהייט צור פֿערזוכונג געבען!“

„וואס מיינען זיא דאמיט, מיין פֿערעהרטעסטער?“ (פֿראגטע דער גראַף.)

„נון, איך מיינע נור, דאס איך מיט מיינער פֿרויא גאנץ אנדערס אומגעהען ווערדע.“

„איי, אום זאָלכע קליינליכען וייבער־אנגעלעגענהייטען פּפֿלעגען זיך גראָסע שטאאטס־מעננער, אלס וויר, ניכט צו קיממערן. נור געמיינע בירגער אכטען דאראויף, דאס זיך איהרע וייבער קיינע ליעבהאבער האלטען זאָללען — אונס איזט זאָלכעס צו בירגערליך.“

„וויא? זיא ווירדע עס גאר ניכט פֿערדריעסען, ווענן איהרע פֿרויא איינען אנדערן ליעבט?“

„נון יא, יע נאכדעם! אבער וויר בויען אויף אונזערען פֿערשטאנד. ווענן וויר גאנצע שטאאטען רעגירען, זאָללטען וויר ניכט איין איינציגעס וייב דורכשויען קאָננען? איך בין מיינער זאכע זיכער. איך מאכע מיר אימער אן מיינער פֿרויא איין צייכען.“

„וואס זיא דא זאגען? איך בין ווירקליך בעגיעריג צו וויססען, וויא זיא דאס מאכען?“

„נון, זעהען זיא, דאס איזט מיינע אייגענע ערפֿינדונג. אלזאָ הערען זיא, מיין פֿערעהרטעסטער! ווענן איך פֿאָם הויזע וועגגעהע, זעהע איך מיר דיא געזיכטס־פֿארבע מיינער פֿרויא אן אונד מערקע מיר דאס גאנץ גענויא, גאנץ גענויא זאגע איך איהנען. קאָממע איך דאנן נאך הויזע, זעהע מיר מיינע פֿרויא גענויא אן, אונד פֿינדע נאר קיינע פֿעראנדערונג, דאנן איזט ניכטס פֿאָרגעגאנגען. איזט זיא אבער בלאָססער אָדער ראָטהער — נון דאנן!“

„וואהרהאַפֿטיג גראָסארטיג! איך בעגרייפֿע ניכט, וויא זיך צו איינעם מענשען זאָ פֿיעל קלוגהייט גיעבט. וויא גליקליך איזט איין שטאאט, דען זאָלכע קאָפּפֿע לייטען! וואס איזט דיא ערפֿינדונג דעם שיעס־פּולווערס אונד דעם דאמפּף־שיפֿפֿעס געגען דיעזע ערפֿינדונג? — נור איינעס, הערר גראַף, וויל איך זיא נאָך פֿראגען, וואס מאכען זיא, ווענן איהרע פֿרויא זאגט, זיא זייא דאהער ראָטהער אָדער בלאססער, וויל זיא פֿיעבערישע היטצע אָדער קעלטע האט?“

„דאנן לאססע איך דאס דורך איינען ארצט אונטערזוכען!“

„אויסגעצייכנעט! אבער ווענן דיא געזיכטס־פֿארבע דורך דיא שמינקע געענדערט ווירד?“

„דאנן ווישע איך זיא אב; אבער מיינע פֿרויא שמינקט זיך ניכט.“

„זיא האט עס אויך גאר ניכט נאָטהיג, געהען זיא, הערר גראַף, זאָרגען זיא נור וויטער פֿיר דען שטאאט, זיא זינד איהרער הייליגען אנגעלעגענהייט זיכער. איך בין איין אנגעהענדער עהע־מאנן, איך ווערדע מיר איהרע האָהע לעהרע גאנץ גענויא ביי מיינער פֿרויא מערקען.“

אלס זיך זאָדאנן דער מאלער ענטפֿערנטע אונד דאנן דעם ווילליאם גלעדסטאָן בעגעגנעטע, דא ערצעהלטע ער איהם אונטער לויטעם געלעכטער דיעזעס געשפּרעך אונד זאגטע: „ווענן דיעזער דוממע קערל קיינע זאָלכע טוגענדהאַפֿטע פֿרויא העטטע, דאנן קאָננטע איהן דיעזע ווירקליך אין דען זאק היניינפּאַקען.“

זעהען וויר נון, וואס וועהרענד דיעזער צייט, וועהרענד וועלכער גראַף רעגענסבורג זיינע האָהע וויזהייט איבער דיא פֿרויען ענטוויקעלטע, צו הויזע אים צימער דער גראַפֿין רעגענסבורג פֿאָרגעגאנגען.